

ПРОСТО ПРИГОДА: ІРИНКА В ГОСТЯХ У БДЖІЛ

Несподіваний початок

В одній зі звичайних квартир одного звичайного будинку живе дівчинка Іринка. У неї невгамовний характер — весь час Іринка бігає туди-сюди, щось видивляється, а потім ставить чимало запитань. Тато з мамою навіть відповідати на ці каверзні запитання не встигають. А записувати — тим паче. Та все ж якимось дивом батьки знаходять майже всі відповіді й розповідають Іринці чимало цікавого.

А якщо дівчинка вигадала особливо каверзюче запитання, тато довго шукає щось у книжках вдома, потім бере ще якусь у бібліотеці, думає, щось малює і врешті-решт починає щось розповідати. Іринка не все розуміє, і тато знову думає. Такий шторм запитання може тривати довго, але зрештою відповідь знаходиться.

Так було і цього разу. Тато з Іринкою гуляли в лісі. Раптом до Іринки причепилася бджола.

— Це вона твою цукерку унюхала, — засміявся тато. — Пригости!

- *Як ви вчинили б на місці дівчинки?*

Іринці було шкода цукерки: вона вже подумки почала її надкушувати. Тож бджола кружляла над дівчинкою і тільки мріяла про смакоту. Раптом з'явилося ще кілька бджілок, а потім — іще більше. Іринка злякалася і поклала цукерку на стежинку. А бджолам тільки цього й треба! Вони обліпили цукерку з усіх боків.

— Дз-дз-дз-дз! Смакота! Ура! Нарешті! — чулося Іринці.

Дівчинка заворожено дивилася на силу-силенну бджіл. Такого вона ще ніколи не бачила!

- *Як варто поводитися, коли налітають бджоли?*
- *Чого не варто робити? Чому?*

— Не переймайся! У мене в кишені є ще одна цукерка, — промовив тато. — Я її не розгортав, тому бджоли її не знайшли.

Але Іринка вже не думала про це: вона побачила велике дупло, з якого вилітали бджоли й одразу летіли до цукерки, що лежала на стежці.

— Це мабуть бджолина квартира, — здогадалася дівчинка.

— Не квартира, а цілий будинок! — виправив Іринку тато.

— Клас! От би побачити, як бджоли влаштували все всередині! — промовила дівчинка.

І доки тато не встиг оговтатися додала:

— Тату, розкажи, чому бджоли живуть разом. Чому в лісі? Чому їм подобається солодке? Чи будь-які цукерки їм можна їсти? Чому вони літають біля квітів? Чи всі квіти їм подобаються? Чому я їх не бачу взимку?...

- *Пригадайте, що ви знаєте про бджіл. Чи можете відповісти бодай на одне запитання Іринки?*

Запитання вилітали одне за одним. Звісно, тато не міг одразу подолати цей водоспад запитань...

- *Можливо, ви можете додати ще й своє запитання про бджіл?*

Розумна книжка

Тато дуже старався, але щойно він відповідав на одне Іринчине запитання, як у неї народжувалися п'ять нових. Тож тато почав мало-помалу грузнути в запитаннях і вирішив розв'язати питання радикально. Одного разу він приніс донечці книжку про бджіл і сказав, що вона допоможе самостійно відшукати відповіді на частину запитань.

Іринка похнюпилася: адже слухати татові відповіді було так цікаво. Але все ж відкрила книжку і... одразу захопилася: вона побачила яскраві картинки та зрозумілі пояснення, а читати дівчинка вже вміла. Тож доки тато працює, можна почитати книжку. А ще можна придумати нові запитання!

- *Як ви гадаєте, чи гарно вчинив тато? Чому?*
- *Яку книжку читає Іринка? Чи є у вас схожа?*
- *Чи зацікавила б така книжка вас?*
- *Як називають усі подібні книжки?*
- *Поміркуйте, що цікавіше: слухати відповіді на запитання чи шукати відповіді самостійно. Поясніть свою думку.*
- *Спробуйте знайти цікаву книжку про бджіл у бібліотеці й пошукати в ній відповіді на Іринчині та власні запитання.*
- *Чи сподобалося вам шукати відповіді? Чому?*
- *Розкажіть про розумні книжки, які вам подобаються. Про що вони допомогли дізнатися?*

Сонне продовження

Одного разу Іринка чекала тата з роботи й читала книжку про бджіл. Одна картинка так захопила дівчинку, що вона роздивлялася їй набагато довше за інші. А згодом Іринка й сама не помітила, як задрімала.

Навіть уві сні бджоли не йшли з Іринчиних думок: їй дуже кортіло дізнатися про цих комах все-все-все. "От якби потрапити до них у гості", — подумала сонна Іринка. "Але для цього треба перетворитися на бджілку. А як це зробити?" — міркувала далі дівчинка. Вона сама не помітила, як у неї вирости маленькі крильця, і дівчинка перетворилася на маленьку бджілку, яка опинилася в гостях у родини бджіл.

“Куди це я потрапила?” — Іринка-бджолинка озиралася навкруги. Перед нею стояв здоровенний охоронець.

— Добрий день! — чемно привіталася з ним дівчинка-бджілка. — Дозвольте пройти, будь ласка.

— Добридень! — коротко привітався охоронець і невдоволено подивився на незнайому бджілку. — Скажи пароль, тоді пропущу, — суворо додав він.

— Зараз пригадаю, — про всяк випадок сказала Іринка-бджолинка, але вона не була певна, що їй вдасться пригадати хоча б якесь слово, схоже на бджолиний пароль.

“У бджіл має бути улюблене таємниче слово, яке людям складно пригадати, а всі бджоли добре знають”, — міркувала Іринка-бджілка.

- *Як ви думаєте, чи правильно Іринка міркувала?*
- *Яке слово може бути бджолиним паролем? Чому саме це?*

Іринка ще подумала, і вирішила спробувати. Охоронець почув пароль, усміхнувся і відчинив двері. “Ура!”, — веселилася дівчинка-бджілка. — “Я собою пишаюся, про це бджолине слово я й сама дізналася нещодавно. Воно починається на літеру Н. Саме його збирають бджоли.”

- *Здогадалися? Назвіть пароль.*
- *Як ви думаєте, чи гарний пароль придумали охоронці?*

Підведіть дітей до думки, що паролем може бути тільки складне слово, яке знають не всі. Якщо про пароль легко може дізнатися сторонній, то це — неправильний пароль.

Подорож стільниками та нові знайомства

Двічі Іринку запрошувати не довелося: вона швиденько, поки охоронець не передумав, прослизнула у двері. А там — купа стільників, ущерть наповнених медом. “Зрозуміло, чому їх так охороняють: можна миттю все з’їсти”, — подумала дівчинка-бджілка і пішла далі. Втім, зі спокусою вона не боролася: меду дівчинка не любила. А ось стільники, щойно заповнені свіжим нектаром: мед тут іще не встиг приготуватись.

— Ух ти! Тут народжуються бджілки! — аж заплескала в долоні Іринка, але одразу замовкла: раптом біля малечі не можна кричати.

- Знайдіть на картині кімнати, де побувала Іринка-бджолинка. Покажіть її шлях.
- Чи все правильно зрозуміла Іринка? Розкажіть про ці кімнати.
- Порахуйте, скільки бджілок народяться у стільниках, які ви зараз бачите.
- Де найменша бджілка? А які бджоленята скоро народяться?
- Чому саме ці кімнати так ретельно охороняють?

Іринка навшпиньках вийшла й полетіла до інших кімнат. А там кипіла робота: одні бджоли носили щось у відеречках, другі переливали вміст відеречок у стільники. Дівчинка-бджілка зачаровано спостерігала за злагодженою роботою — усі все робили дуже чітко, жодного зайвого руху.

- Як гадаєте, що у відеречках бджіл?
- Хто чекає своєї черги, а хто вже летить у справах?
- Де саме бджоли заповнюють відеречка? Куди ви порадили б їм полетіти? Чому?
- Подивіться уважно, скільки бджіл із відеречками.
- А скільки бджіл заповнюють стільники?
- Чому бджіл із відеречками набагато більше?

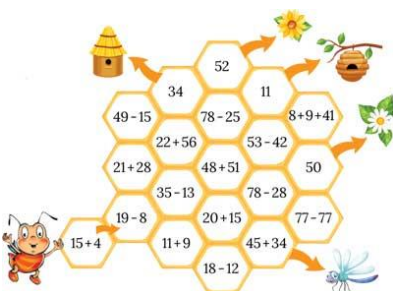
— Чого без діла стовбичиш? — Іринка раптом почула невдоволений голос. — У нас усі працюють! Знайди собі справу та дій! Не заважай!

— Розв'яжи наше улюблене завдання! — продзижчала одна з бджілок.

Завдання з робочого зошита (частина 2, завдання 3, с. 61)

Допоможіть Рудці пройти лабіринт, розфарбувавши стільники, якими вона має рухатися. Результат обчислення в першому стільнику підкаже, куди рухатися далі.

- Як ви думаєте, чому бджілка назвала саме це завдання улюбленим?

Дівчинка впоралася із завданням і швиденько полетіла далі. Час від часу вона налітала на робочих бджіл.

— Вибачте! — тихенько промовляла Іринка і летіла далі, озираючись навкруги.

— Отакої! Цього я не очікувала! — зупинилася раптом Іринка та аж рота роззявила. Такого вона точно не сподівалася побачити!

- *Як ви гадаєте, що так здивувало маленьку бджілку? Чому?*

Раптом у здоровенної бджоли, яка лежала в гамаку, розплющилося одне око.

— Чого витріщилася? — невдоволено промовила вона. — Ти що, ніколи ледацюг не бачила?

— Вам не соромно? Усі бджоли працюють, а ви зовсім нічого не робите! — гнівно промовила Іринка-бджолинка, ледве оговтавшись від подиву.

— Я — трутень, — гордо відрекомендувалося створіння. — Справді, я нічого не роблю: у мене така робота. Усі бджоли мене годують. І без мене вулик не може існувати: у мене є секретна місія, але зараз я тобі нічого не розповім — дуже хочу спати.

І око заплющилося.

— Так, небагато я дізналася від ледацюги, — промовила Іринка-бджолинка. — Йому навіть розмовляти лінь. Доведеться погортати книжки чи запитати в тата.

- *Як ви гадаєте, чи може бути багато трутнів у вулику? Чому?*
- *Чому деяких людей називають трутнями?*
- *Як відрізнити трутнів від робочих бджіл?*

Іринка-бджолинка полетіла далі: вона обійшла ще не всі кімнати у вулику. Раптом дівчинка почула тиху лагідну пісню, дуже схожу на ту, що співає їй перед сном мама. Вона пролетіла ще трохи і побачила бджілку, яка заколисує бджоленятко.

- *Розкажіть, куди потрапила Іринка.*
- *Як ви гадаєте, що робить ця бджола? Як ви її назвали б?*
- *Яку людську професію це вам нагадує?*

“Не заважатиму: у неї дуже відповідальна робота”, — подумала Іринка й тихенько полетіла далі.

- *Чому дівчинка так вирішила?*

Хто у вулику найголовніший?

Іринка-бджолинка прилетіла до кімнати, розташованої посеред вулика. Там сиділа велика бджола-красуня. У неї було ошатне вбрання і невеличка корона на голові. Одразу було зрозуміло, що саме вона найголовніша у вулику.

— Добрий день! — ввічливо привіталася Іринка. — Як вас звати? Чому саме ви найголовніша бджола у вулику?

— Я — матка, — поважно мовила бджола. — Тільки я відкладаю яйця, з яких з’являються на світ усі інші бджоли. Тож я — мати всіх бджіл вулика.

— А чому бджоли живуть такими величезними родинами? — не вгавала Іринка. Їй кортіло про все дізнатися якомога скоріше.

— Коли тепло, ми їмо нектар і пилок квітів, — розпочала королева вулика. — І маємо запастися їжею на зиму — медом і пилком. А ще треба годувати наших бджоленят. Ми маленькі, тож це не так легко: влітку бджола щодня вилітає з вулика до 10 разів. Не дарма кажуть: “одна бджола меду не наносить”. Коли нас збирається багато, то кожна бджілка принесе потроху, крапелька до крапельки складеться — і буде багато. У кожної бджоли є своя робота. Усі діють злагоджено і разом ми — сила. А ще взимку разом тепліше: ми збираємося в кубельце і гріємо одна одну.

- *Які переваги життя у великій родині ви можете назвати?*
- *Чому бджолу-матку ще називають королевою вулика?*

Чи схожі люди і бджоли?

— До побачення, королево! Дякую! До зустрічі! — ще чулося Іринці, але вона вже прокинулася.

Іринка озирнулася: вона вже ніяка не бджілка, а звичайна дівчинка, яка прокинулася вранці у своєму ліжечку.

— Ну, от! — образилася сама на себе Іринка. — Знову все проспала!

Потім прислухалася та принюхалася — тато готував на кухні свою улюблену яєчню та варив запашну каву. “Клас, саме зараз я тата й запитую”, — подумала дівчинка і стрімголов кинулася на кухню.

— Тато, тато, я була в гостях у бджіл, — захопливо почала Іринка. — Я була у вулику й усе бачила на власні очі!

— Молодець! — похвалив тато. — Розповідай усе докладно.

- *Про що розповіла Іринка?*
- *Чому бджоли об’єднуються у спільноту?*
- *Чи можуть вони жити окремо? Чому?*
- *Які обов’язки мають бджоли? Чому вони різні?*
- *Поміркуй, чи можна за виглядом бджоли дізнатися, які в неї обов’язки.*

— А ти знаєш, що люди також об’єднуються разом? — запитав тато, коли Іринка закінчила звіт про свою подорож.

- *Що відповіли б ви? Які приклади навели б?*
- *Коли люди об’єднуються у спільноту?*

— Стривай! — додав тато. — Не будь-яка група людей є спільнотою, а тільки та, де людей єднають спільні прагнення та цілі.

- *Поміркуйте, які цілі в родині бджіл. А у вашого класу?*
- *Чи можна назвати клас спільнотою? Доведіть це.*